

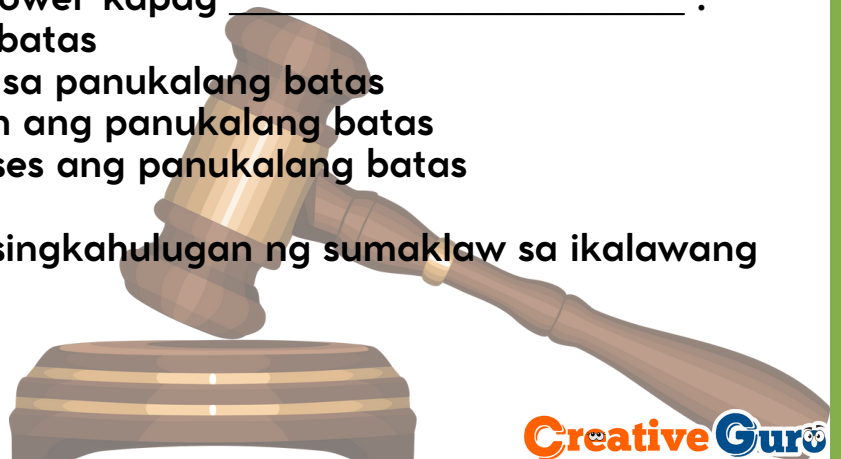
Paano Nabubuo ang Isang Batas?

May pinagdadaanang proseso ang isang panukalang-batas bago ito tuluyang maging batas para maipatupad sa ating bansa. Ang bawat panukalang-batas na pinagtibay ng Kongreso ay dapat sumaklaw ng isang paksa lamang na dapat nakalahad sa pamagat nito.

Ang isang panukalang-batas ng anumang kapulungan ay pinagtibay sa tatlong pagbasa sa magkakahiwalay na araw. Tatlong araw bago mapagtibay ito ay ipinag-uutos ang pamamahagi ng nakalimbag na kopya nito sa mga kagawad ng kapulungan.

Ang bawat panukalang-batas na mapagtibay ng Kongreso ay ihaharap sa pangulo bago maging batas. Lalagdaan ito ng pangulo kung sinasang-ayunan niya ito. Kung hindi naman, ipaiiral niya ang kapangyarihang betohan ito at ibalik sa Kongreso. Kinikilala ito bilang veto power. Kalakip nito ang kanyang mga tutol laban sa panukalang-batas upang muling talakayin ang mga ito.

1. Alin sa sumusunod ang nagsasabi tungkol sa isang panukalang batas?
 - a. Nilalagdaan ito ng pangulo bago ito pinagtibay.
 - b. Kasama ang pangulo sa pagtibay nito sa Kongreso.
 - c. Maaaring tutulan ito ng pangulo bago maging batas.
 - d. Hinaharap ito sa pangulo bago pinagtibay ng Kongreso.
2. Alin sa sumusunod ang unang nagaganap sa pagbuo ng isang batas?
 - a. Hinaharap ang panukala sa pangulo upang lagdaan.
 - b. Ipinamahagi ang kopya ng panukala sa mga kagawad.
 - c. Pinagtibay ang panukala sa tatlong pagbasa sa Kongreso.
 - d. Ibinabalik ito ng pangulo sa Kongreso kung may mga tutol dito.
3. Kailan ginagamit ng pangulo ang kanyang kapangyarihang betohan ang isang panukalang-batas ?
Ginagamit ng pangulo ang veto power kapag _____ .
 - a. sang-ayon siya sa panukalang batas
 - b. hindi sang-ayon ang Kongreso sa panukalang batas
 - c. may mga dahilan siyang tutulan ang panukalang batas
 - d. hindi ipinagtibay ng tatlong beses ang panukalang batas
4. Ano ang salitang maaaring kasingkahulugan ng sumaklaw sa ikalawang pangungusap ng seleskyon?
 - a. magsama
 - b. mag-usisa
 - c. tumalakay

5. Ano kaya ang dahilan kung bakit kinailangang makapagpatibay ng mga bagong panukalang-batas?

- a. Isinasaalang-alang nito ang ikabubuti ng Kongreso.
- b. Kailangan ng batas para sa ikabubuti ng mga mamamayan.
- c. Pinagtitibay ang batas para sundin ang panukala ng pangulo.
- d. Trabaho ng Kongreso na makabuo at makapaglimbag na batas.

6. Ano kaya ang mangyayari kapag hindi napagpatibay ang isang batas sa Kongreso?

- a. Ito ay hindi maaaring maipatupad.
- b. Madadagdagan ang batas na susundin.
- c. Ipaalam na ito sa lahat para ipatupad.
- d. Hindi ito lalagdaan ng pangulo bilang pagtutol.

7. Alin sa sumusunod ang nagsasabi ng pangunahing ideya ng seleksyon?

- a. Sa Kongreso nabubuo ang isang batas.
- b. Maraming paraan para makabuo ng batas sa Kongreso.
- c. May paraang pinagdaraan ang pagbuo ng bagong batas.
- d. Ang isang panukalang batas ay dapat sumaklaw sa isang paksa.

8. Saang bahagi ng seleksyon matatagpuan ang pangunahing ideya nito? Makikita ito sa _____ ng seleksyon.

- a. gitna
- b. katapusan
- c. simula
- d. simula at katapusan

9. Ano ang layunin ng sumulat ng seleksyon?

- a. Hatid nito ang isang balita.
- b. Hangad nitong manghikayat.
- c. Nais nitong magbigay ng kaalaman.
- d. Gusto nitong magbigay ng mungkahi.

10. Ano ang ginamit ng may-akda ng seleksyon upang ipaabot ang mensahe nito?

- a. Binanggit ang kasaysayan ng pagbuo ng batas.
- b. Nakasaad ang mga dahilan ng pagbuo ng batas.
- c. Inilarawan ang sanhi bunga ng pagbuo ng batas.
- d. Tinalakay ang pinagdaraan sa pagbuo ng batas.

Panahon ng Bagong Bato

Sa pagdaan ng mga panahon nagkaroon ng bagong pangangailangan ang mga sinaunang tao. Kinailangan nila ng mga bagong kagamitang yari rin sa mga bato na lubos na pinakinis at inayos. Sa paglabas ng mga gamit na ito ay dumating ang isang bagong panahon, ang Panahon ng Bagong Bato.

Ang mga tao ay natutong magtanim, magsaka at mag-alaga ng mga hayop. Palay ang sinasabing pinakaunang produkto ng mga sinaunang tao na ginamitan ng ararong bato na lalong nagpaunlad ng pagsasaka. Patuloy pa rin ang kanilang pangangaso kahit gumawa na sila ng mga sasakyang pantubig.

Bukod dito, natutong gumawa at gumamit ang mga tao ng mga kasangkapang yari sa putik (earthenware). Isang pinakamagandang halimbawa nito ay ang Bangang Manunggul na sinasabing ginawa noong 900 BC.

Nagsimula na rin silang maniwala sa buhay pagkatapos ng kamatayan. Mapapatunayan ito sa pamamagitan ng ginawa nilang pagsama ng mga gamit ng yumao sa kanilang mga labi. Ito rin ang naging gamit ng Bangang Manunggul. May iba't ibang paraan pang ginagawa sa mga labi depende sa lipunang ginalawan ng yumao.

1. Alin sa sumusunod ang nagpapatunay kung bakit Panahon ng Bagong Bato ang tawag sa panahong tinalakay sa seleksyon?
 - a. Yari sa bato ang lahat ng mga kagamitan nila.
 - b. Gumamit sila ng mga kagamitang gawa sa pinakinis na bato.
 - c. Nakahanap sila ng bago at pinakinis na bato na ginamit nila.
 - d. Dumating sila sa lugar na may kagamitang pinakinis na bato.
2. Alin sa sumusunod ang HINDI nagpapakita ng naganap noong Panahon ng Bagong Bato?
 - a. Nakapaglakbay sila sa tubig.
 - b. May mga kagamitan silang yari sa putik.
 - c. Higit na mas mahusay ang uri ng pagsasaka nila.
 - d. Naniniwala sila na may buhay pagkatapos ng kamatayan.
3. Ano ang sanhi ng bagong kagamitan sa panahong ito?
 - a. Nagsawa na sila sa lumang mga gamit at kasangkapan.
 - b. Hindi sapat sa pangangailangan nila ang mga yari sa putik.
 - c. Hindi na angkop ang dating kagamitan sa pangangailangan nila.
 - d. Mas mahusay na gamit kaysa sa yari sa putik ang natuklasan nila.

May mga gamit ng yumao na isinama sa kanilang mga labi.

4. Ano ang kahulugan ng labi sa pangungusap sa loob ng kahon?
Ito ay _____.
- isang bahagi ng katawan
 - gamit ng namatay na tao
 - katawan ng namatay na tao
 - ang yumao na isinama sa putik
5. Anong mga katangian ng mga sinaunang tao ang ipinakita sa seleksyon?
Sila ay _____.
- matapang at magalang
 - masipag at maka-Diyos
 - mapamaraan at masipag
 - matulungin at mapamaraan
6. Ano kaya ang magiging bunga nang nakagawa ang mga sinaunang tao ng sasakyang pantubig?
- Maaari silang maglakbay sa tubig.
 - Walang pagbabago sa paglalakbay nila.
 - Makaaalis silang ligtas kapag may bagyo.
 - Magkakaroon na sila ng bago at ligtas na tirahan.
7. Ano ang naging halaga ng Bangang Manunggul sa panahong iyon?
- Magandang pag-aari ito ng mga yumao.
 - Isinasama ito sa yumao sa kabilang buhay.
 - Ito ay tanda ng paniniwala sa kabilang buhay.
 - Magandang gamit ito na yari sa pinakinis na bato.
8. Alin sa sumusunod ang isa pang magandang pamagat para sa seleksyon?
- Ibang Uri ng Kagamitang Bato
 - Pamumuhay ng Sinaunang Tao
 - Masisipag na mga Sinaunang Tao
 - Mga Kagamitan ng Panahon ng Bagong Bato
9. Ano ang layunin ng sumulat ng seleksyon?
- Hatid nito ang isang balita.
 - Hangad nitong manghikayat.
 - Gusto nitong magbigay ng aral.
 - Nais nitong magbigay ng kaalaman.
10. Ano ang ginamit ng may-akda upang ipaabot ang mensahe nito?
- Binanggit ang suliranin ng paksa.
 - Nakasaad ang mga solusyon sa paksa.
 - Tinalakay ang maraming sanhi ng paksa.
 - Inilarawan ang paksa gamit ang mga halimbawa.

